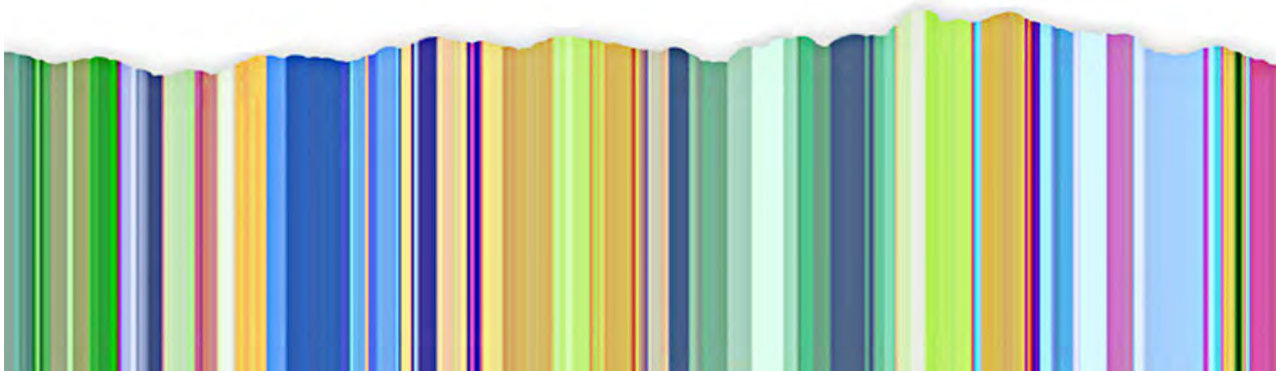

**Фондация
БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР
ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО**

**ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА
2011**

НАШАТА МИСИЯ

Мисията на Българския център за нестопанско право (БЦНП) е да оказва подкрепа при изработването и прилагането на закони и политики с цел развитие на гражданското общество, гражданското участие и доброто управление в България.

За нас

БЦНП е създаден през юли 2001 г. и е вписан в Централния регистър към Министерството на правосъдието като фондация в обществена полза.

БЦНП следва мисията си, вярвайки че развитието на правната рамка на нестопанските организации е основен механизъм за създаване на независимо и проспериращо гражданско общество.

През 2011 г. БЦНП стана на 10 години.

На всички партньори, колеги и донори благодарим за оказаната подкрепа и доверие в съвместната ни работа през изминалите години!

Основните ни дейности включват:

- законодателни инициативи, застъпнически кампании и предоставяне на техническа помощ на неправителствени организации (НПО) и институции при подготовка и прилагане на законодателство;
- повишаване на капацитета на неправителствените организации в сферата на законодателството, регламентиращо дейността им, застъпничество и добро управление;
- предоставяне на правна помощ чрез консултации по правната и данъчната рамка за дейността на фондациите и сдруженията;
- подготовка на правни проучвания, анализи и изследвания по теми, свързани с правната рамка и дейността на НПО, разработване на стратегии и планове за развитие на организации;
- организиране на обучения по правна и финансова рамка на НПО, добро управление, набиране на средства, предоставяне на социални услуги, застъпничество и др.

Екип и настоятелство:

Ралица Величкова – директор, осъществяващ ръководството на фондацията, юрист, експерт в областта на правната рамка на НПО;

Любен Панов – програмен директор, експерт с международен опит в областта на правната и финансова рамка на НПО;

Павлета Алексиева – програмен директор, юрист и експерт в общата правна и данъчна рамка на НПО;

Александър Йоловски – финансов и административен мениджър до февруари 2011 г.;

Елина Петкова – административен мениджър от октомври 2011 г.;

Атанас Славов – юрист, експерт в областта на правната рамка на НПО и социалното договаряне;

Мариета Димитрова – юрист, експерт в сферата на социалното договаряне и антидискриминацията;

Иван Георгиев – юрист, експерт в сферата на правната рамка на НПО (от ноември 2011).

***

Десислава Бижева – председател на Настоятелството;

Вяра Мукова – ковчезник на Настоятелството;

Дейвид Мур – член (вицепрезидент на Международния център за нестопанско право);

Светлана Георгиева – член (журналист);

Стефан Клингелхофър – член (старши вицепрезидент на Международния център за нестопанско право);

Иво Христов – член (доцент, доктор на юридическите науки, преподавател в Софийския и Пловдивския университети);

Ралица Величкова – член по право (директор на БЦНП).

СЪСТОЯНИЕТО НА ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО В БЪЛГАРИЯ

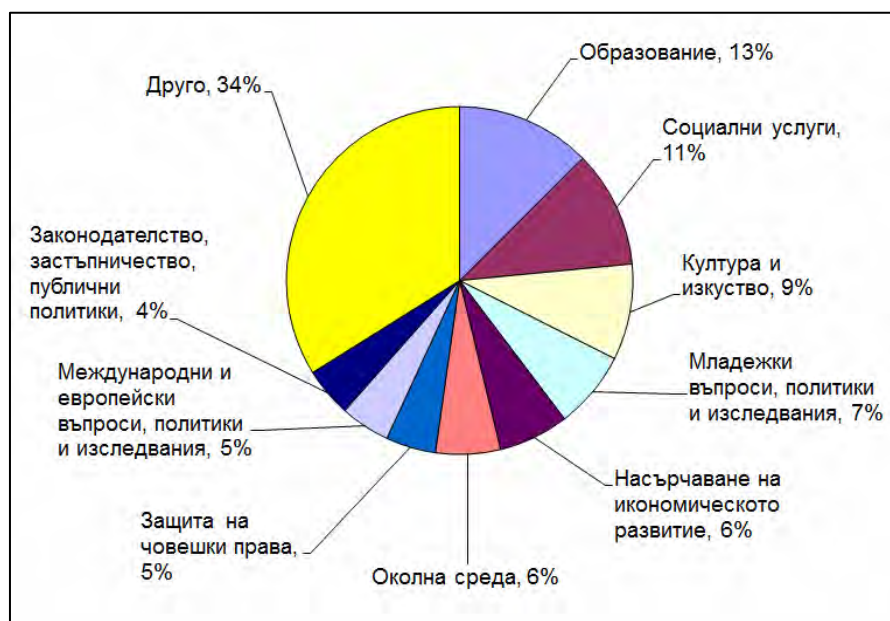
През март 2011 г. Българският център за нестопанско право направи проучване сред активните неправителствени организации в България, за да разбере какво е състоянието на гражданското общество и кои са проблемите, които НПО срещат в своята дейност. 80 организации от цялата страна се включиха в проучването и въпреки че то не е представително, неговите резултати са показателни за състоянието на неправителствения сектор в страната.

Основната група организации са тези с годишен бюджет до 5000 лева (38,3 %). Като цяло 85 % от организациите са с бюджет под 100 000 лева. Организациите се издържат основно от дарители и субсидии (над 51 %). Ако обаче отделим държавните от останалите дарители, ще видим, че почти 1/3 от средствата за НПО идват от държавата (на национално и местно ниво). Приходите от стопанска дейност формират почти 10 % от приходите на НПО, но под 25 % от организациите я извършват.

Кои са основните източници за издръжка на НПО:

- Оперативни програми (през министерства) – 16,2 %
- Международни донори – 12 %
- Членски внос – 11,1 %
- Субсидия от държавния бюджет - 10,4 %
- Стопанска дейност – 9,6 %
- Дарения от фирми – 9 %
- Дарения от физически лица – 7,8 %
- Субсидия от местния бюджет – 5,6 %
- Европейски съюз (директно от Брюксел) – 3,8 %
- Български неправителствени организации – 3,6 %
- Благотворителни дейности – 3,4 %
- Друго – 6,8 %

Ако погледнем в кои сфери работят най-много организации, ще видим, че водещи са образованието и социалните услуги¹. Това е съвсем логично, тъй като това са областите, в които има най-голяма възможност за привличане на средства. Например в социалната сфера от 2003 г. работи механизмът на социалното договаряне. Графиката показва какво е процентното съотношение между различните организации.

¹ Анализът е направен въз основа на сферите на дейност на вписаните в www.ngobg.info организации.

Какви са проблемите?

Според цитираното по-горе проучване на БЦНП² основният проблем, отбелязан от над 72 % от анкетираниите, е липсата на средства за осъществяване на целите на организацията. Втори по важност е проблемът с тежестта на кадри (14,8 %).

Проучването показва и какво е отношението на организациите към държавата. Нито една организация не смята, че НПО са включени в достатъчна степен в процеса на изработване на закони/стратегии, а над 47 % смятат, че те изобщо не са включени. Освен това за 90 % от анкетираниите държавата трябва да има национална стратегия на развитие на гражданските организации.

На въпроса кое е първото, което трябва да се промени в държавната политика, се получават следните отговори:

- 50,6 % – механизъм за пряко държавно финансиране на НПО;
- 15,6 % – разработване на национална стратегия;
- 15,6 % – участие на НПО при изработване на стратегии и закони;
- 11,7 % – специализирано звено за взаимодействие с НПО.

Държавно финансиране за НПО

Именно механизмът за пряко държавно финансиране беше един от проблемите, с които БЦНП се опита да се пребори. През януари 2011 г. ние завършихме оценката на предоставените субсидии за неправителствени организации в периода 1991–2010 година, като фокусът е върху субсидиите, предоставени за последните 10 години. Целият текст на анализа заедно с препоръките беше публикуван в Интернет – www.bcnl.org/bg/articles/969-оценка-на-механизма-за-разпределяне-на-средства-от-бюджета-на.html.

Един от основните изводи на оценката е, че в България няма ясна държавна политика за взаимодействието с НПО. Такава политика е необходима, за да се заложат принципите на взаимодействие между държавата и гражданския сектор, както и приоритетите, които държавата трябва да финансира.

Тя следва да се изработи след широк консултативен процес с НПО. Друга препоръка е, че процентът на конкурсните средства в общата субсидия трябва да расте, като се фиксира на минимум 20 %, с тенденция към изравняване (50 на 50) в средносрочен план (до 5 години) и преобладаващо конкурсно финансиране в дългосрочен план.

В периода на представяне на резултатите от оценката стартира и конкурсът за субсидии за 2011 г. През май 2011 г. бяха обявени предварителните резултати. И тази година има няколко сериозни проблема като забавяне на публикуването на насоките за кандидатстване (което доведе до кратък срок за кандидатстване) и факта, че комисията предлага да се финансират само 6 проекта на обща стойност малко над 200 000 лева (при предвидени в бюджета 750 000 лева). Наред с проблемите има и положителни сигнали – за първи път комисията за оценка на проектите публикува протокол от своето решение, в който се вижда ясно колко кандидати е имало, колко от тях са преминали административната проверка и са представили всички необходими документи. Освен това за първи път е използвана точкова система за класиране и е ясна тежестта на всеки критерий, по който се оценяват проектите.

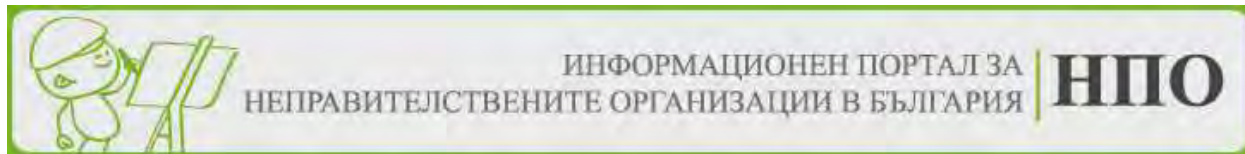
² Проучване от март 2011 г. на БЦНП сред 80 неправителствени организации от цялата страна.

Въпреки положителните сигнали обаче държавата не се вслуша в нашите предложения, а напротив – в Закона за държавния бюджет за 2012 г. се премахва изцяло конкурсният принцип за разпределяне на държавни средства. БЦНП беше един от инициаторите на кампанията за запазване на конкурсното финансиране, която получи подкрепа от над 160 организации за по-малко от седмица. Въпреки тези усилия Народното събрание одобри предложенията на Министерството на финансите. Така за първи път от 2005 г. държавата няма да обяви конкурс за финансиране на проекти на общественорепубликански организации.

Индекс за устойчивост на НПО

Проблемът с финансирането прозира и от резултатите на Индекса за устойчивост на НПО, който всяка година се изработва от Американската агенция за международно развитие (USAID). През 2011 г. Българският център за нестопанско право координира работата по Индекса за България. Резултатите за 2010 г. показват, че оценката за България за 2010 г. е 3,3 (1 е най-високата оценка, а 7 е най-ниската), което е най-лошият резултат за нас в последните 10 години. Влошаването на финансовата устойчивост на НПО е основната причина за влошаване на цялостната оценка на страната. По този показател България се нарежда и след всички други новоприети членове на ЕС, и след Украйна и Хърватия (с равен резултат с Македония). Сравнено с резултата от 2008 година, резултатът от 2010 г. е по-лош с 0,4, което е драматично влошаване според методологията на Индекса.

ИНФОРМАЦИОНЕН ПОРТАЛ ЗА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ В БЪЛГАРИЯ

Българският център за нестопанско право поддържа и Информационния портал за НПО в България www.ngobg.info. В него към декември 2011 г. са регистрирани над 5350 организации. Това означава, че от стартирането на портала през февруари 2010 г. над 500 нови организации са пожелали да се присъединят и да имат свой профил в сайта.

През 2011 г. раздадохме първите награди на Информационния портал. Ето и победителите:

Най-посещаван профил на НПО:

1. **Фондация „Жажда за живот“** (Сливен) – над 500 уникални посещения;
2. **Фондация „Лале“** (София) – над 400 уникални посещения;
3. **SOS Детски селища България** (София) – над 350 уникални посещения.

НПО с най-много публикации:

1. **Български дарителски форум** (София) – 38 публикации;
2. **Фондация „Работилница за граждански инициативи“** (София) – 27 публикации;
3. **Национална мрежа за децата** (София) – 22 публикации.

През 2011 г. екипът на портала направи някои промени за да стане сайтът още по-полезен и атрактивен:

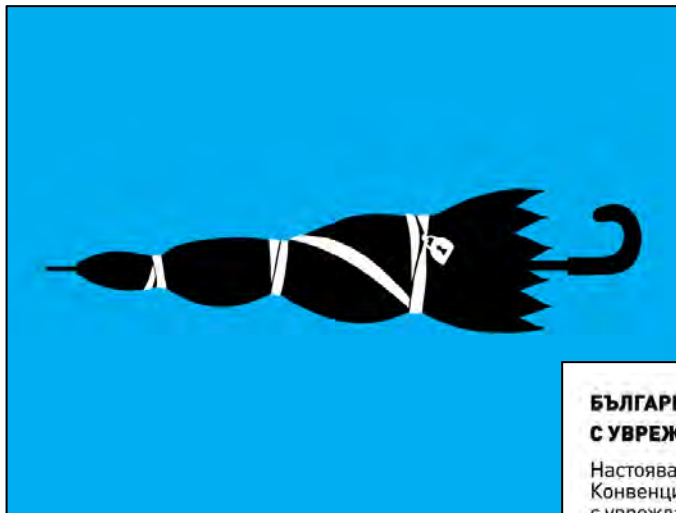
- Всяка регистрирана организация може да качва новини;
- Нови възможности за качване на обяви за работа и доброволци;
- Актуализирана правносправочна секция с над 240 отговора на въпроси за юридическите лица с нестопанска цел;
- Нова секция с НПО кампании и петиции.

Поглед към портала през 2011 г.:

- Общ брой посещения – 190 000 уникални (520 уникални посещения на ден);
- Държави, от които порталът е бил посетен над 1500 пъти – България, САЩ, Германия и Великобритания;
- НПО профили с над 100 посещения – 190;
- НПО профили с над 50 посещения – 650;
- Най-посещавани страници: *Работа и доброволци, Финансиране, Търсачка*;
- Създадени безплатни уебсайтове от НПО – 80;
- Публикации от потребители – над 400;
- Абонати на бюлетина – над 3900.

КОНВЕНЦИЯТА НА ООН ЗА ПРАВАТА НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ

През изминалата година една от водещите дейности на БЦНП бе да насърчава процеса на ратификация на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. За популяризиране на конвенцията БЦНП подготви различни информационни материали и инициира редица събития. С помощта на Българската асоциация на лица с интелектуални затруднения (БАЛИЗ) разработи-

хме брошури, посветени на конвенцията, в различни формати – лесен за четене текст, на брайлово писмо или аудиозапис и ги разпространихме сред хора с увреждания из цялата страна. Също така чрез мрежата на *Fame Cards* бяха разпространени 12 000 картички в София, Пловдив, Бургас, Варна и Стара Загора.

Като част от информационната кампания създадохме сайта www.equalrights.bcnl.org, на който може да бъде намерена най-актуалната информация за процеса на ратификация на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания в България, интересни материали и събития.

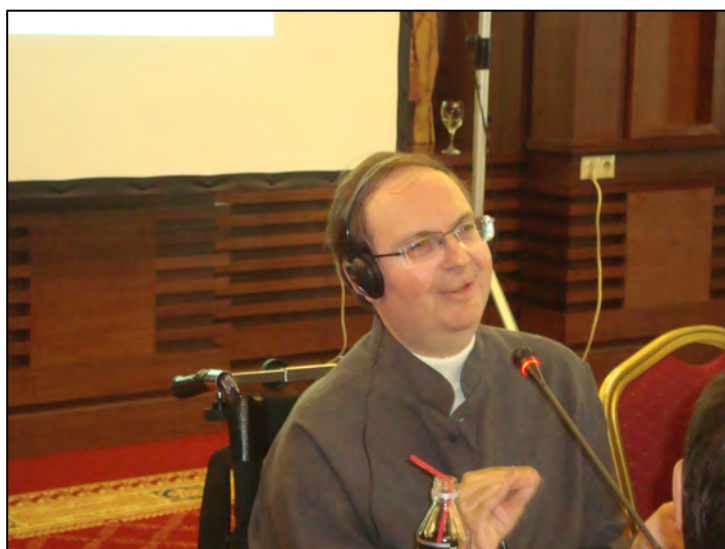

Поканихме г-н Клаус Лахвиц, президент на *Инклузън Интернешънъл*, който представи международния опит във връзка с ратификация на конвенцията пред представители на държавни институции и неправителствени организации. Сред участниците в дискусиата бяха г-жа Валентина Симеонова, заместник-министър на труда и социалната политика, г-н Константин Пенчев – Омбудсман на Република България, народни представители и други.

БЦНП участва при организирането на Национална конференция, посветена на конвенцията, и осигури възможността за още по-широко обсъждане на необходимостта от ратификацията ѝ.

В дискусиата участие взеха г-жа Анели Чобанова, член на Комисията за защита от дискриминация; г-н Минчо Коралски, изпълнителен директор на Агенцията за хората с увреждания; г-н Хюсеин Исмаил, заместник-омбудсман; г-жа Надежда Харизанова, експерт на Министерство на труда и социалната политика; г-н Дамян Татич, член на Комитета по правата на хората с увреждания към ООН.

БЦНП инициира две регионални срещи в Стара Загора и във Варна, на които бе представена конвенцията и причините, поради които е необходимо тя да бъде ратифицирана от България. В събитията се включиха местни медии и неправителствени организации от Казанлък, Стара Загора, Варна, Добрич, Шумен.

Организирахме работно посещение за група представители на ключови за процеса на ратификация държавни институции до Берлин, Германия. Целта бе запознаване с германския опит по прилагане на конвенцията и по-конкретно – с регламентацията на конкретни мерки за подкрепа при самостоятелно упражняване на права от хората с увреждания. Бяха проведени срещи с представители на Федералното министерство на правосъдието, Федералното министерство на труда и социалната политика и на Германския институт по човешки права, който е мониторинговият орган по конвенцията в Германия.

Освен популяризиране на необходимостта от ратификация на конвенцията БЦНП представи и промените, които

следва да бъдат направени в българското законодателство с оглед правилното прилагане на международния документ в областта на поставянето под запрещение, назначаването на настойници и попечители. За целта бе направен преглед на българското законодателство и съответствието му с изискванията на конвенцията, както и двустранен сравнително-правен анализ: и на механизмите за подкрепа на лица с увреждания, и на националните механизми за мониторинг и контрол при прилагането на конвенцията.

Застъпената изцяло нова за българските условия концепция за „подкрепено вземане на решения“ налага нов подход по отношение на признаване на възможността лица с интелектуални увреждания или психични заболявания да упражняват самостоятелно своите права.

В тази връзка основните промени, които следва да бъдат инициирани като начало на процеса на реформа, са свързани с:

- **Премахване на възможността за пълно лишаване от дееспособност на лица с увреждания;**
- **Предвиждане на алтернативни форми за оказване на подкрепа на лица с увреждания да упражняват сами правата си;**
- **Създаване на гаранции за зачитане на личната воля и предпочитания на лицето с увреждане в рамките на процедурата по ограничаване на дееспособността.**

В резултат на нашите усилия и подкрепата, оказана от нашите партньори – Българската асоциация на лица с интелектуални затруднения (БАЛИЗ), Българският хелзинкски комитет (БХК) и Центърът за независим живот (ЦНЖ), на 21 декември 2011 г. Министерският съвет взе решение да внесе предложение в Народното събрание за ратификация на конвенцията.

ДОБРОВОЛЧЕСТВОТО

2011 г. беше обявена за Европейска година на доброволчеството. Българският център за нестопанско право фокусира своите усилия през годината за изработване и приемане на Закон за доброволчеството в България. Инициативата за приемане на такъв закон започва още през 2006 г., когато БЦНП с подкрепата на група неправителствени организации, работещи с доброволци, изработва проект на закон. През 2008 г. над 150 организации подкрепят кампанията за приемането му, но той отново не е приет.

Защо е важно да има Закон за доброволчеството?

Анкетата на БЦНП показва, че само 11 % от анкетираните неправителствени организации не са ползвали никога доброволци, докато 45 % от организациите ползват постоянно. Това означава, че доброволците са ключов ресурс за НПО. Според анкетираните основните проблеми пред доброволчеството са:

- Липса на традиции – 58 %;
- Липса на законова рамка – 52 %;
- Липса на държавна политика – 44 %;
- Липса на обществено признание – 40 %.

През 2011 г. Министерството на културата бе избрано за национален координатор на Годината на доброволчеството. Така през март 2011 г. беше създадена съвместна работна група за изработване на проектозакон. Много важно за отбелязване е, че в работната група НПО бяха равноправни участници и равни по брой на представителите на държавните институции. Освен това НПО сами излъчиха своите участници. БЦНП организира кампанията за избор на НПО-представителите в работната група по законопроекта. Вследствие на това 18 организации заявиха желание да се включат в работата ѝ. От тях бяха избрани 7 организации, а останалите редовно получаваха информация за текущата работа.

През ноември беше изработен вариант на закон, който беше публикуван на интернет страницата на Министерството на културата (както и на www.ngobg.info и на www.bcnl.org) за обществени консултации. Получените предложения ще бъдат обсъдени през януари 2012 г. и след това проектът трябва да бъде одобрен от Министерски съвет и от Народното събрание. На заключителната конференция

по случай Европейската година на доброволчеството през ноември 2011 г. еврокомисар Кристилина Георгиева подчерта важността от приемането на Закон за доброволчеството, а министър Вежди Рашидов потвърди ангажимента на своето министерство да подкрепи законопроекта в Министерски съвет и в Народното събрание.

ГРАЖДАНИТЕ РЕШАВАТ

През изминалата година екипът на БЦНП продължи да работи и по темата за гражданското участие в процесите на вземане на решения. Нашите експерти разработиха анализ за съществуващите практики в няколко европейски страни при изработването на политики по отношение на хората с увреждания. На срещи с представители на организации на хора с увреждания изведените добри практики бяха представени и обсъдени като възможности за подобряване на консултативния процес и в нашата страна.

Идеите ни за легитимно и прозрачно включване на представители на НПО в консултативни съвети намериха отражение при избора на нови членове на Националния съвет за закрила на детето. С помощта на експерти на БЦНП се изработиха промени в Правилника на Националния съвет за закрила на детето, чрез които граждански организации, работещи по темата, да могат да номинират и избират чрез гласуване бъдещите членове на съвета. Новите правила бяха приложени на практика, като сега действащите членовете на Националния съвет от квотата на гражданските организации бяха избрани съобразно новия механизъм.

Във връзка с подобряване на гражданското участие на местно ниво наши експерти предложиха промени в общинските правилници на няколко общини. След проведените местни избори общините в Троян, Габрово и Ловеч допълниха общинските си правилници, като позволиха по-активното включване на гражданските организации в работата на общинските съвети.

Форум Гражданско участие (ФГУ) е независима и неинституционализирана платформа за общи действия на нейните членове – български неправителствени организации, с цел засилване на прякото участие на гражданското общество в процесите на вземане на важни политически решения на местно и национално ниво и подобряване на взаимодействието на неправителствения сектор с публичните власти. Към декември 2011 г. във ФГУ членуват 100 организации от цялата страна. Българският център за нестопанско право е член на Координационния съвет на ФГУ и координира дейността на работната група за взаимодействие с институциите на местно и национално ниво.

През 2011 г. ФГУ продължи работата по изработване на стратегията „България 2020“, като негови представители участваха в различни работни групи към министерства, за да определят основните цели на стратегията. ФГУ осъществяваше и мониторинг на процеса на приемане на национални правила с оглед на въвеждането в действие на Регламента за Европейската гражданска инициатива през април 2012 г.

ПОДКРЕПА ЗА НПО

Обучения

През 2011 г. БЦНП осъществи поредица от обучения за представители на неправителствени организации от цялата страна. Организирахме три обучения по темата *Правни изисквания и практически въпроси за дейността на сдруженията и фондациите* и три обучения по *Стопанска дейност на юридически лица с нестопанска цел*. Обученията се проведоха в градовете Велико Търново, Хисаря и София с над 180 участници.

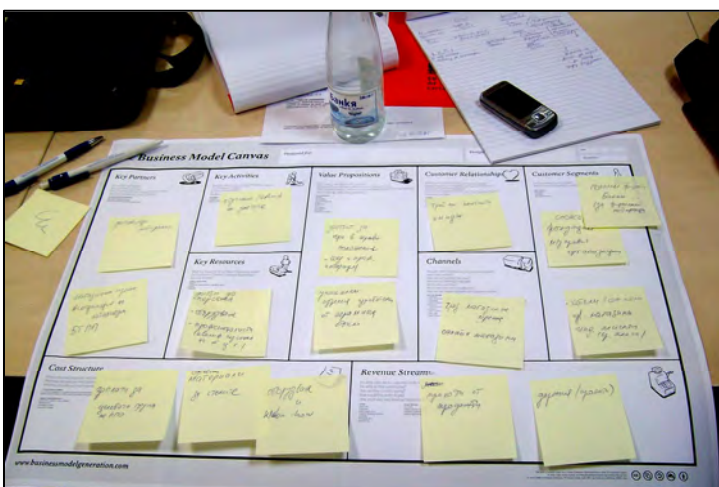

Част от поредицата бяха и две обучения по *Набиране на средства – от стратегическо планиране до индивидуално развитие* във Варна и София с лектор г-н Балаш Сатор – изпълнителен директор на Фондация за развитие на гражданското общество, Унгария.

През юни експерти на БЦНП организираха и обучение по *Правна рамка на НПО и Предоставяне на социални услуги за пациентски организации* като част от програма на фондация „Новите лидери“.

През юли 2011 г. съвместно с фондация Програмен и аналитичен център за европейско право (ПАЦЕП) БЦНП стартира програма за подкрепа на неправителствени организации, които искат да развият свързана с мисията си стопанска дейност. От 58 кандидатствали организации, бяха избрани 38, които преминаха *специализирани обучения по бизнес планиране*, проведени във Варна и в София.

Освен обученията програмата включва и оказване на техническа и методическа подкрепа на селектираните организации при разработване на бизнес плановете на собствените им идеи за стопанска дейност. В началото на 2012 г. се планира разработените бизнес плановете да бъдат оценени от специално подбрано жури и най-добрите от тях да бъдат наградени.

Правна подкрепа

Експертите на БЦНП продължиха традицията да предоставят правни съвети в сферата на неправителствените организации.

През 2011 г. експерти на БЦНП дадоха над 360 консултации на над 334 организации по въпроси, свързани с правната и данъчната рамка на неправителствените организации, предоставяне на социални услуги, включващи и правна подкрепа при регистрация в съд и в Централния регистър към Министерството на правосъдието.

Публикации и анализи

През 2011 г. БЦНП публикува три издания от поредицата *Въпроси и отговори*:

- *Закон за юридическите лица с нестопанска цел;*
- *Данъчно облагане на юридическите лица с нестопанска цел;*
- *Стопанска дейност на юридическите лица с нестопанска цел*

Книжките имат за цел да дадат отговори на най-често срещаните въпроси, свързани с правния статут и дейност на неправителствените организации в България съгласно актуалното българско законодателство.

По поръчка на фондация “Помощ за благотворителността в Русия” БЦНП подготви и сравнителен анализ, посветен на набирането на средства в България и Унгария чрез използване на Интернет, ATM или изпращане на благотворителен SMS. В анализа бе разгледан и правният режим в двете страни, третиращ организациите, действащи в обществена полза. Впоследствие член на екипа на БЦНП участва в конференция в Русия, посветена на правната регламентация на благотворителността в страната домакин. Така беше представен и българският модел на данъчни облекчения за дарения в полза на организации в обществена полза.

Като част от инициативата за промяна в механизмите за разпределяне на държавни субсидии за НПО БЦНП направи преглед на практиките на финансирането от ЕС – *Безвъзмездно финансиране на НПО с европейски публични средства*. Този анализ е изработен въз основа на преглед на документи и на въпросник, изпратен до Европейската комисия (така бе получена информация от отделни страни членки за механизмите на финансиране на НПО с европейски средства – www.bcnl.org/bg/articles/972-финансиране-за-нпо-от-ес-2011.html).

БЦНП изработи и анализ на моделите на финансиране на неправителствени организации от държавата. Той представя как отделните страни, най-вече в страните от Централна и Източна Европа, подкрепят неправителствените организации и какви механизми са измислени – www.bcnl.org/bg/articles/971-сравнителен-анализ-на-държавно-финансиране-за-неправителствени.html

МЕЖДУНАРОДНИ ИНИЦИАТИВИ С УЧАСТИЕ НА БЦНП

През юни 2011 г. БЦНП организира учебно посещение за делегация от Беларус, чиято цел бе да запознае участниците с българския модел на социално договаряне. Делегацията се състоеше от шестима представители на местната власт от Беларус. Бяха проведени срещи с експерти от Министерството на труда и социалната политика, Държавната агенция за закрила на детето, Агенцията за социално подпомагане, Столична община, община Ловеч, както и с представители на неправителствени организации – доставчици на социални услуги.

През 2011 г. БЦНП беше представен и в редица други международни конференции и инициативи. Наши експерти участваха като лектори в конференции, посветени на правната рамка на гражданското общество, в Молдова, Русия, Унгария, Тунис, Албания, Казахстан, Швеция, Монголия и др.

На 28 и 29 юни 2011 г. Любен Панов участва в публичното обсъждане в Тунис на проекта за Закон за сдруженията, който е един от четирите закона, които временната власт прие преди изборите през октомври. Това е може би първото обществено обсъждане на закон в историята на Тунис.

През август 2011 г. Любен Панов беше поканен в Армения, за да направи преглед на правната рамка за сдруженията и фондациите в страната. В резултат на проведените срещи бе подготвен доклад с препоръки, които са представени на Министерството на правосъдието и на други институции. Посещението е и реакция на предложените от правителството рестриктивни промени в законодателство, които и в резултат на анализа са замразени.

На 22 и 23 юни 2011 г. Европейският център за нестопанско право в Будапеща организира международна конференция (във връзка с Унгарското председателство на ЕС) за взаимодействието между НПО и държавата, за стратегиите при взаимодействие между секторите и споделянето на опит по тази тема. На срещата отново се видя, че България изостава по отношение на повечето страни от Централна и Източна Европа в сферата на държавната политика (и финансиране) за неправителствените организации. В почти всички страни има Стратегия за взаимодействие или за развитие на гражданското общество, има и офис или служители за взаимодействие с гражданските организации или държавен фонд/фондация за подкрепа на граждански организации.

ViabilityNet

През годината БЦНП стана част от мрежата на *ViabilityNet* – група, състояща се от пет водещи организации за Централна и Източна Европа, която включва: АРК (Румъния), Партньори за демократична промяна (Словакия), Фондация ВИА (Чехия) и НИОК (Унгария). Идеята на програмата *ViabilityNet* е да подпомогне включените в нея организации, като им съдейства в процеса на организационното им развитие, а също и в разработването на продукт, който да е полезен и необходим и за другите граждански организации в съответната страна.

Световен НПО форум в Стокхолм

От 21 до 24 август в Стокхолм се проведе *Global Forum on Civil Society Law*, който се организира от нашите партньори – Международният център за нестопанско право (САЩ). Форумът се провежда за втори път след 2005 г. и е най-голямото събитие по отношение на развитието на гражданските организации и тяхната правна рамка в световен мащаб. На него бяха поканени и двама представители на БЦНП – Любен Панов и Ралица Величкова. Форумът беше изключително полезен за получаване на конкретна информация за развитието на законодателството в сфери като държавно финансиране, взаимодействие на НПО с държавата и други.

Като продължения на *Global Forum on Civil Society Law* на 1 и 2 декември 2011 г. в Алмати, Казахстан се проведе и *Регионален форум за нестопанско право*. В него беше поканен като експерт и Любен Панов (БЦНП).

PRO BONO форум Берлин

От 15 до 19 ноември 2011 г. в Берлин се състоя *Pro Bono* форум. Целта му бе да се съберат на едно място представители на водещи адвокатски кантори от Европа и Америка с представители на граждански организации, за да създадат контакти и основа за бъдещо сътрудничество. Замисълът на форума е да се популяризира предоставянето на правна помощ *Pro Bono* на граждански организации в защита на техни права и интереси. За втора поредна година представител на БЦНП взе участие във форума и представи дейността на центъра при даването на безплатни правни консултации за гражданските организации в България.

ФИНАНСИРАНЕ

**Благодарим за подкрепата и доверието на нашите донори, партньори и колеги,
с които работихме съвместно през изминалата година**

Проекти, финансиране, донори

Донор	Проект	Период на проекта	Изразходвана сума по проекта през 2011г. в лв.
 <p>Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe</p>	<p>www.ngobg.info: от база данни към интернет портал</p>	януари 2011 – август 2012	81 113,11 лв.
 <p>Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe</p> <p>Център за независим живот</p>	<p>„Прозрачност за по-качествени политики в сферата на уврежданията – участие на хората с увреждания в политическия процес”</p>	януари 2011 – май 2012	8050,96 лв.
 <p>OPEN SOCIETY FOUNDATIONS</p> <p>Институт „Отворено общество”, Швейцария</p>	<p>Възможност за самостоятелност и отговорност: истинското бъдеще на хората с увреждания</p>	декември 2010 – май 2012	97 589,40 лв.
 <p>AMERICA FOR BULGARIA FOUNDATION</p> <p>Фондация Америка за България</p>	<p>Стопанската дейност: скритият потенциал за нестопанския сектор в България</p>	октомври 2010 – април 2012	187 616,99 лв.
 <p>ИНСТИТУТ ОТВОРЕНО ОБЩЕСТВО СОФИЯ</p>	<p>Бюджетни субсидии за НПО – анализ и препоръки</p>	юни 2010 – август 2011	9003,91 лв.
<p>В Т Д The Balkan Trust for Democracy</p> <p>A PROJECT OF THE GERMAN MARSHALL FUND</p> <p>сгружение ЗНАНИЕ</p>	<p>Инициатива за гражданско участие</p>	септември 2011 – юни 2012	2520,25 лв.
 <p>ИНСТИТУТ ОТВОРЕНО ОБЩЕСТВО СОФИЯ</p> <p>ФПББ Фондация "Помощ за благотворителността в България"</p>	<p>За качествена и достъпна услуга на децата с ДЦП</p>	май 2010 – февруари 2011	3083,62 лв.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До
Ръководството
на Фондация "Български център за нестопанско право"
София

Ние извършихме одит на приложения финансов отчет на "Български център за нестопанско право" (фондацията), включващ счетоводния баланс към 31 декември 2011 г. и отчет за приходите и разходите, отчет за промените в собствения капитал, отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни приложения (от стр.8 до стр.12)

Отговорност на ръководството за финансовия отчет

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия се носи от ръководството. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовите отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и не-съответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелства.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки

на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на фондацията, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на фондацията. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

По наше мнение финансовият отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти финансовото състояние на Фондация "Български център за нестопанско право" към 31 декември 2011 г., както и нейните финансови резултати от дейността и паричните потоци за годината, завършваща тогава, в съответствие с Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия.

За "АТА КО" ЕООД:

Радосвета Веселинова
Дипломиран експерт-счетоводител

18.03.2012 г.
София

БАЛАНС
към 31 декември 2011 година

Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

АКТИВ	Приложения	31.12.2011 хил.лв	31.12.2010 хил.лв
Дълготрайни активи			
Компютърна техника		1	2
Акции и дялове в дъщерни предприятия	3	5	5
Дългосрочни инвестиции	3	18	10
		<u>24</u>	<u>17</u>
Краткотрайни активи			
Вземания от клиенти и доставчици			2
Други вземания		43	21
Парични средства и еквиваленти	4	400	410
		<u>443</u>	<u>433</u>
Общо активи		<u><u>467</u></u>	<u><u>450</u></u>
ПАСИВИ			
Капитал и резерви			
Други резерви		218	187
		<u>218</u>	<u>187</u>
Дългосрочни пасиви			
Финансирания за дълготрайни активи		-	-
Краткосрочни пасиви			
Задължения към доставчици		1	2
Данъчни задължения	5	2	1
Неразходвана част от финансирания	6	246	260
		<u>249</u>	<u>263</u>
Общо собствен капитал и пасиви		<u><u>467</u></u>	<u><u>450</u></u>

Ръководител:

Ралица Величкова

18 Март 2012 г.

Съставител:

Донка Ивановска

заверил, съгласно доклад:

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ
за годината, завършваща на 31.12.2011 година

Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

	Приложения	2011 ХИЛ.ЛВ	2010 ХИЛ.ЛВ
Приходи от регламентирана дейност	7	400	312
Приходи от дарения под условие		400	312
Финансови приходи		39	70
Приходи от лихви		14	14
Положителни валутни разлики		25	56
Разходи за регламентирана дейност	8	400	312
Други разходи		400	312
Финансови разходи		33	56
Отрицателни валутни разлики		33	56
Резултат от нестопанската дейност		<u>6</u>	<u>14</u>
Печалба от стопанската дейност		<u>25</u>	<u>5</u>
Резултат за годината		<u><u>31</u></u>	<u><u>19</u></u>

Ръководител:
Ралица Величкова

18 Март 2012 г.

Съставител:

Донка Ивановска

Заверил съгласно доклад:

Радосвета Веселинова
Регистриран одитор

ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ ОТ СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ
за годината, завършваща на 31.12.2011 година

Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

	Приложения	2011 хил.лв	2010 хил.лв
Приходи от оперативна дейност	9	39	21
Нетни приходи от продажби на правни услуги		39	21
Финансови приходи		16	12
Приходи от лихви		1	1
Положителни валутни разлики		7	11
Положителни разлики от операции с финансови активи		8	
Разходи за оперативна дейност	10	23	15
Разходи за материали			1
Разходи за външни услуги		5	3
Разходи за персонала		10	7
Разходи за амортизация		1	1
Други разходи за дейността		7	3
Финансови разходи		5	12
Отрицателни валутни разлики		5	11
Отрицателни разлики от операции с финансови активи			1
Печалба от дейността		<u>27</u>	<u>6</u>
Печалба преди облагане с данъци		<u>27</u>	<u>6</u>
Разходи за данъци	11	2	1
Печалба след облагане с данъци		<u>25</u>	<u>5</u>
Нетна печалба за периода		<u>25</u>	<u>5</u>

Ръководител:

Ралица Величкова

18 Март 2012 г.

Съставител:

Донка Ивановска

Заверил съгласно доклад:

0317

Радосвета
Веселинова

Регистриран одитор

ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
за годината, завършваща на 31.12.2011

Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

	Резерви хил.лв.	Финансов резултат хил.лв.	Общо собствен капитал хил.лв.
Салдо към 31 декември 2009	168		168
Финансов резултат за периода	19		19
Салдо към 31 декември 2010	187	-	187
Финансов резултат за периода	31		31
Салдо към 31 декември 2011	218	-	218

Ръководител:
Ралица Величкова

18 Март 2012 г.

Съставител:

Donka

Донка Ивановска

Заверил съгласно доклад:

Radosveta Veselina

Радосвета
Веселинова
Регистриран одитор

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, завършваща на 31.12.2011 година

Фондация "БЪЛГАРСКИ ЦЕНТЪР ЗА НЕСТОПАНСКО ПРАВО"

	Приложения	2011	2010
		хил. лв.	хил. лв.
Парични потоци от нестопанска дейност			
Получени дарения под условия		374	330
Постъпления от банкови и валутни операции		18	14
Други постъпления		4 -	
Парични плащания на персонала		(73)	(123)
Парични плащания за осигуряване		(27)	(19)
Парични плащания за услуги		(213)	(139)
Парични плащания за грантове		(79)	-
Платени лихви и банкови такси		(5)	(11)
Други плащания		(9)	(40)
Нетни парични наличности от нестопанска дейност		(10)	12
Парични потоци от стопанска дейност			
Получени суми от клиенти		44	21
Постъпления от банкови и валутни операции		2	12
Парични плащания на доставчици		(32)	(28)
Парични плащания за услуги и придобити активи		(2) -	
Платени лихви и банкови такси		(1) -	
Други плащания		(10) -	
Изплатени данъци		(1)	(4)
Нетни парични наличности от стопанска дейност		1	1
Нетно изменение на паричните наличности		(10)	13
Парични наличности в началото на периода		410	397
Парични наличности в края на периода		400	410

Ръководител:

Ралица Величкова

18 Март 2012 г.

Създател:

Донка Ивановска

Заверил съгласно доклад:

0317 Радосвета Веселинова
Регистриран одитор

